

ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ АНТИКРИЗОВОГО ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

© 2014 БЕРЕСТ М. М.

УДК 336.64

Берест М. М. Теоретичне підґрунтя антикризового фінансового управління підприємством

Мета статті полягає в уточненні та поглибленні сутності та теоретичних засад антикризового фінансового управління підприємством (АФУП). У роботі на основі аналізу та узагальнення літературних джерел з проблематики антикризового управління виділено та охарактеризовано основні структурні елементи антикризового фінансового управління підприємством: мета, завдання, об'єкт, суб'єкт. Уточнено, що завдання антикризового фінансового управління підприємством повинні розкривати його зміст у розрізі превентивної, стабілізаційної та післякризової складових. У роботі згруповано та уточнено зміст функцій та принципів антикризового фінансового управління підприємством. Серед функцій виділено базові, специфічні та інтеграційні, надано їх опис. Також виділено та охарактеризовано індивідуальні принципи, що визначають процес АФУП, обґрунтовують розробку та реалізацію антикризових рішень та заходів, а також характеризують організацію АФУП на підприємстві. Перспективами подальших розробок у даному напрямі є огляд, аналіз і вдосконалення методичного інструментарію реалізації виділених завдань АФУП на основі сформованого теоретичного підґрунтя.

Ключові слова: антикризове фінансове управління підприємством, мета, завдання, об'єкт, суб'єкт, функції, принципи.

Рис.: 3. **Бібл.:** 12.

Берест Марина Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент, кафедра фінансів, Харківський національний економічний університет (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: marina_berest@ukr.net

УДК 336.64

Берест М. М. Теоретические основы антикризисного финансового управления предприятием

Цель статьи заключается в уточнении и углублении сущности и теоретических основ антикризисного финансового управления предприятием (АФУП). В работе на основе анализа и обобщения литературных источников, посвященных проблематике антикризисного управления, выделены и охарактеризованы основные структурные элементы антикризисного финансового управления предприятием: цель, задачи, объект, субъект. Уточнено, что задачи антикризисного финансового управления предприятием должны раскрывать его содержание в разрезе превентивной, стабилизационной и послекризисной составляющих. В работе сгруппировано и уточнено содержание функций и принципов антикризисного финансового управления предприятием. Среди функций выделены базовые, специфические и интеграционные, приведено их описание. Также выделены и охарактеризованы индивидуальные принципы, которые определяют процесс АФУП, обосновывают разработку и реализацию антикризисных решений и мероприятий, а также характеризуют организацию АФУП на предприятии. Перспективами дальнейших разработок в данном направлении являются обзор, анализ и совершенствование методического инструментария реализации выделенных задач АФУП на основе рассмотренных теоретических аспектов.

Ключевые слова: антикризисное финансовое управление предприятием, цель, задачи, объект, субъект, функции, принципы.

Рис.: 3. **Библ.:** 12.

Берест Марина Николаевна – кандидат экономических наук, доцент, кафедра финансов, Харьковский национальный экономический университет (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)

E-mail: marina_berest@ukr.net

UDC 336.64

Berest M. M. Theoretical Grounds of Enterprise Anti-crisis Financial Management

The goal of the article lies in specification and deepening of the essence and theoretical grounds of the enterprise anti-crisis financial management (EAFM). The article analyses and generalises literature, devoted to anti-crisis management problems, marks out and characterises main structural elements of the enterprise anti-crisis financial management: goal, task, object and subject. It shows that tasks of the enterprise anti-crisis financial management should show its essence in the context of preventive, stabilising and anti-crisis components. The article groups and clarifies the concept of functions and principles of the enterprise anti-crisis financial management. It marks basic, specific and integration functions and provides their description. It also marks out and characterises individual principles, which identify the EAFM process, justify development and realisation of anti-crisis solutions and measures and also characterise EAFM organisation at an enterprise. Prospects of further developments in this direction are overview, analysis and improvement of methodical instruments of realisation of the specified EAFM tasks on the basis of the considered theoretical aspects.

Key words: enterprise anti-crisis financial management, goal, tasks, object, subject, functions, principles.

Pic.: 3. **Bibl.:** 12.

Berest Maryna M. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Department of Finance, Kharkiv National University of Economics (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: marina_berest@ukr.net

Сучасний етап розвитку економіки України характеризується не лише наявністю в ній проявів кризових явищ, але й стійким їх поглибленням, що негативно впливає на ефективність діяльності суб'єктів господарювання. Так, кількість збиткових підприємств на протязі останніх років коливається в межах 36 – 42% від загальної їх кількості, при цьому спостерігається як постійне зростання їх частки, так і різке збільшення суми отриманих ними збитків (175540,3 млн грн у 2012 р. проти 141098,4 млн грн у 2011 р.) [7]. Також слід відзначити, що у 2012 р. до господарських судів було подано понад 11 тис. заяв про порушення провадження у справі про банкрутство, при цьому більше ніж 9 тис. проваджень було порушено. Разом

з тим минулого року збільшився розмір заявлених вимог кредиторів: з 31 млрд грн у 2011 р. до 35 млрд грн у 2012 р. Збільшилась і сума коштів, присуджених до стягнення: з 27 млрд до 29 млрд грн відповідно [9]. Вказані тенденції свідчать про наявність глибокої системної кризи на макрорівні, що обумовлює необхідність дослідження, обґрунтування і практичного застосування специфічних методів та інструментів управління, здатних забезпечити відновлення стійкого функціонування проблемних підприємств та їх виведення з кризового стану. Оскільки саме фінансова сфера діяльності суб'єкта господарювання в першу чергу є індикатором прояву та джерелом виникнення кризових явищ, то доцільним уявляється впровадження антикризо-

вого фінансового управління підприємством як системи превентивних, стабілізаційних та післякризових управлінських впливів.

Проблеми антикризового фінансового управління підприємством розглядалися в роботах таких видатних науковців, як Бланк І. О., Лігоненко Л. О., Терещенко О. О., Ареф'єва О. В., Прохорова В. В., Нікітіна Н. В., Салига С. Я., Аносов В. М., Холод З. М., Штангрет А. М., Селюченко Н. Є. та ін. Однак, незважаючи на велику кількість доробок у даній сфері, потребують подальшого розкриття та більш детального дослідження змістовні та теоретичні аспекти категорії «антикризове фінансове управління підприємством».

Метою даної статті є уточнення і поглиблення сутності та теоретичних засад антикризового фінансового управління підприємством.

Антикризове фінансове управління підприємством (АФУП) є складовою частиною антикризового управління підприємством, що підкреслюється багатьма сучасними науковцями [2, 6, 10]. Водночас, інші автори [3, 11] стверджують, що слід розглядати антикризове фінансове управління підприємством як складову фінансового менеджменту. Поеднуючи дані підходи та зважаючи на комплексність та багатогранність досліджуваної економічної категорії, антикризове фінансове управління підприємством слід розглядати в двох аспектах:

- ✦ *по-перше*, це комплекс профілактичних заходів, спрямованих на попередження фінансової кризи: системний аналіз сильних і слабких сторін під-

приємства, оцінювання ймовірності банкрутства, управління ризиками (виявлення, оцінювання та нейтралізація), упровадження системи попереджувальних заходів;

- ✦ *по-друге*, це система управління фінансами, спрямована на виведення підприємства з кризи, у тому числі проведенням санації чи реструктуризації суб'єкта господарювання [10].

Сутність антикризового фінансового управління підприємством (АФУП) доцільно розглядати через зміст його основних структурних елементів, до яких слід віднести мету, завдання, об'єкт та суб'єкт (рис. 1). Так, мета антикризового фінансового управління підприємством має глобальний характер і полягає у відновленні фінансової рівноваги, порушеної під впливом розвитку фінансової кризи, а також у мінімізації розмірів зниження його ринкової вартості. Завдання АФУП розкривають його зміст у розрізі *превентивної* (своєчасне діагностування фінансового стану підприємства і вживання необхідних антикризових фінансових заходів щодо попередження фінансової кризи), *стабілізаційної* (відновлення фінансової стійкості, усунення неплатоспроможності та запобігання банкрутству та ліквідації підприємства) і *післякризової* (мінімізація негативних наслідків фінансової кризи для підприємства) складових.

До суб'єктів АФУП слід віднести осіб, що мають повноваження, надані відповідними органами щодо здійснення комплексу антикризових заходів (фінансовий менеджер, керівник підприємства, керуючий санацією, арбітражний керуючий, ліквідатор тощо).

Рис. 1. . Зміст основних елементів АФУП

Джерело: розроблено автором за матеріалами [1, 11].

Об'єкти АФУП – активи, капітал, фінансові результати, фінансові потоки, вартість підприємства, сукупність фінансово-економічних ризиків, що виникають в процесі його функціонування, внутрішні та зовнішні фінансові відносини підприємства, що відповідає економічному змісту досліджуваної категорії.

Реалізація завдань АФУП відбувається шляхом виконання ним сукупності функцій. Аналіз та узагальнення літературних джерел з проблематики антикризового управління підприємством надало можливість стверджувати, що функції АФУП доцільно розділити на три основні підгрупи, а саме: базові, специфічні та інтеграційні (об'єднуювальні), що об'єднують базові та специфічні функції АФУП у єдиний процес, забезпечуючи його неперервність та ефективність (рис. 2):

- ✦ базові – функції, реалізація яких притаманна будь-якому процесу управління;
- ✦ специфічні – розкривають особливості АФУП з точки зору його економічного змісту та цільової спрямованості;
- ✦ до інтеграційних функцій слід віднести комунікаційну (забезпечує обмін інформацією та організацію взаємодії між структурними елементами АФУП), координаційну (досягнення погодженості в діяльності всіх елементів АФУП, встановлення раціональної взаємодії між ними, маневрування ресурсами, узгодження всіх стадій процесу АФУП), інформаційну (забезпечення інформації-

єю щодо протікання процесу виведення підприємства з кризового стану або його ліквідації всіх зацікавлених суб'єктів), мобілізуючу (полягає в тому, що у процесі АФУП виявляються не тільки недоліки, а й позитивні сторони діяльності підприємства з метою використання їх як потенціалу для виведення підприємства зі стану кризи).

Аналіз літературних джерел щодо теоретико-методичних засад антикризового фінансового управління підприємством також показав, що воно спирається на сукупність визначених принципів, узагальнення яких подано на рис. 3.

Так, принципи АФУП включають загальні (що відповідають реалізації процесу управління суб'єктом господарювання в цілому) та індивідуальні, що визначаються сутнісними особливостями антикризового фінансового менеджменту.

- До загальних принципів АФУП слід відносити такі:
- ✦ законності – АФУП повинно виключати проведення будь-яких незаконних дій (навмисне банкрутство, приховування банкрутства) і здійснюватися відповідно до чинного законодавства;
  - ✦ єдиної мети – АФУП повинно мати чітко визначену мету та спрямовуватися на її досягнення;
  - ✦ глибинності – АФУП повинно спрямовуватися не лише на ліквідацію зовнішніх симптомів кризи, але й чинників, що її зумовили [8];
  - ✦ ефективності – визначає необхідність зіставлення ефекту від антикризового фінансового управління з витратами на реалізацію його заходів та з наявними фінансовими ресурсами [1];

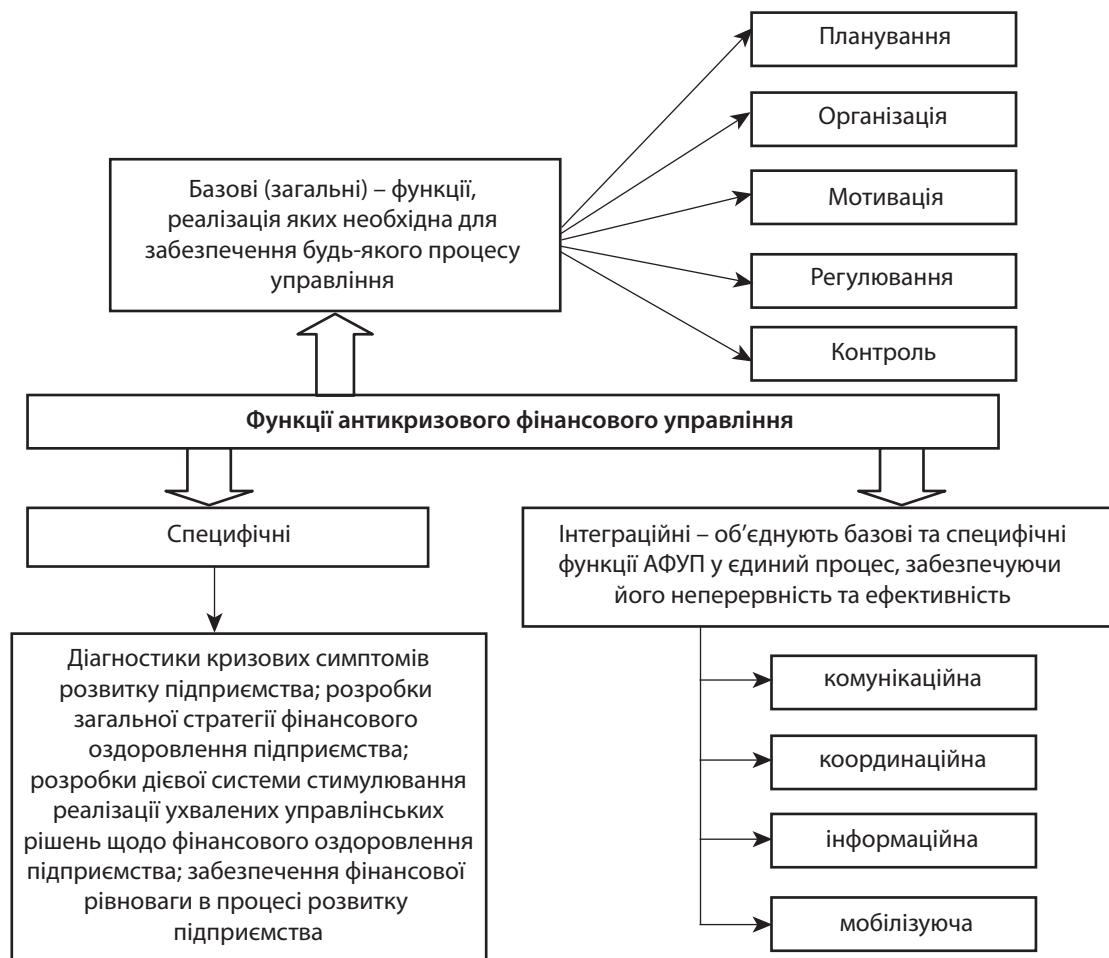
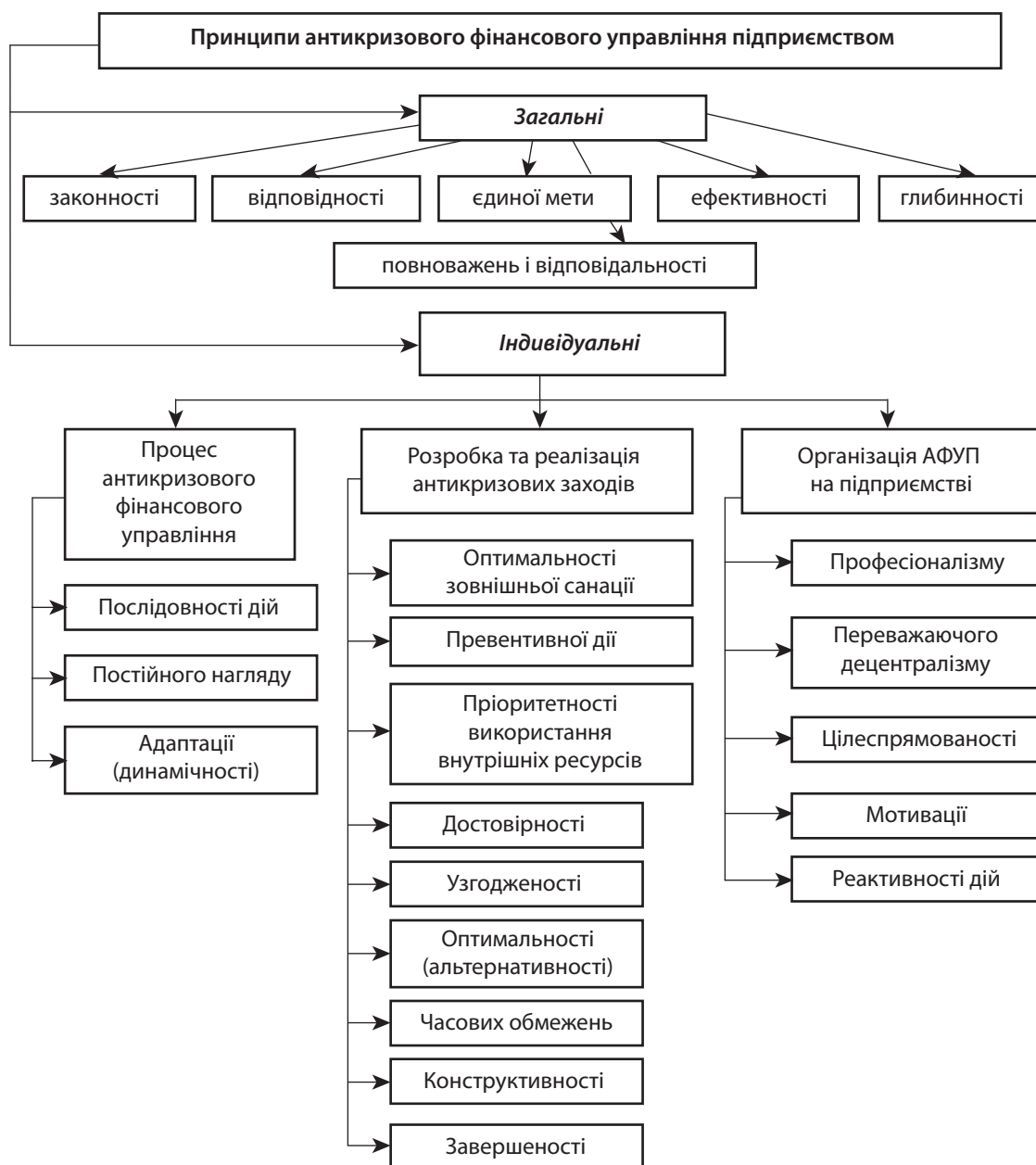

Рис. 2. Функції антикризового фінансового управління підприємством

Джерело: розроблено автором за матеріалами [1, 3, 4, 5, 6, 8, 12].

Рис. 3. Принципи антикризового фінансового управління підприємством

Джерело: розроблено автором за матеріалами [1, 4, 6, 8].

- ✦ *повноважень та відповідальності* – АФУП повинно здійснюватись уповноваженими особами, які зобов'язані нести відповідальність за свої дії та їх наслідки;
- ✦ *відповідності* – організація АФУП повинна здійснюватись з урахуванням конкретних умов та особливостей діяльності підприємства [8]. Також даний принцип обумовлює можливість «включення» окремих елементів нейтралізації загрози фінансової кризи та її ліквідації, яка повинна виходити з реального рівня такої загрози і бути адекватного рівня [1].

Що ж стосується індивідуальних принципів, то їх доцільно розділити на три групи:

1) принципи, які визначають протікання процесу антикризового фінансового управління підприємством з урахуванням його специфіки:

- ✦ *послідовності дій* – антикризові процедури повинні здійснюватись поетапно та у чітко визначеній послідовності. Реалізація кожного наступного етапу АФУП може бути актуальною лише за умови повного виконання завдань попереднього;
  - ✦ *постійного нагляду* – кожен етап процесу АФУП повинен здійснюватись під постійним наглядом відповідних осіб, з метою своєчасного виявлення та усунення можливих недоліків чи помилок;
  - ✦ *адаптивності* обумовлений необхідністю високого рівня гнучкості антикризового фінансового управління, його швидкої адаптації до тієї чи іншої форми кризи, змінними умовами зовнішнього та внутрішнього фінансового середовищ [8];
- 2) принципи, на яких базується розробка антикризових рішень та реалізація відповідних заходів, а саме:
- ✦ *оптимальності зовнішньої санації* визначає, що в процесі вибору форм зовнішньої санації та складу

- зовнішніх санаторів на стадії глибокої фінансової кризи слід виходити із системи певних критеріїв, яка розробляється в ході антикризового фінансового управління і має бути достатньою та необхідною для вчасного погашення кризи;
- ✦ *превентивної дії* передбачає, що краще запобігати загрози фінансової кризи, ніж здійснювати її локалізацію і забезпечувати нейтралізацію її негативних наслідків;
  - ✦ *пріоритетності використання внутрішніх ресурсів* передбачає, що в процесі антикризового фінансового управління, особливо на ранніх стадіях діагностики фінансової кризи, підприємство повинне розраховувати переважно на внутрішні фінансові можливості її нейтралізації [1];
  - ✦ *достовірності* – прийняття антикризових управлінських рішень повинно здійснюватись на основі найбільш повної та достовірної інформації;
  - ✦ *узгодженості рішень* – прийняття антикризових управлінських рішень повинно здійснюватись з урахуванням потреб та інтересів учасників процесу АФУП;
  - ✦ *оптимальності рішень* – суть цього принципу полягає в розробці альтернативних варіантів антикризових рішень, урахуванні їх можливих наслідків (позитивних і негативних) і вибору найбільш оптимального із них;
  - ✦ *часових обмежень* – характер антикризових управлінських рішень повинен відповідати типу кризи на підприємстві та швидкості її поширення;
  - ✦ *конструктивності рішень* – антикризове управлінське рішення повинно бути перспективним, обґрунтованим, чітким, зрозумілим і документально оформленим;
  - ✦ *адресності* – кожне антикризове рішення повинно спрямовуватися на конкретного виконавця;
  - ✦ *завершеності* – прийняте управлінське рішення, обов'язково повинно бути реалізованим [6];
- 3) принципи, що визначають організаційні аспекти АФУП:
- ✦ *професіоналізму* – АФУП повинен здійснюватись особою, яка володіє спеціальними знаннями та навиками у його організації;
  - ✦ *переважаючого децентралізму* – децентралізоване АФУП сприятиме максимальній поінформованості працівників підприємства і, відповідно, швидкій реакції на проблеми, які виникають у середовищі його функціонування;
  - ✦ *цілеспрямованості* – АФУП повинно спрямовуватися на досягнення поставленої мети та цілей антикризового управління;
  - ✦ *реактивності дії* – кризові явища можуть виникати спонтанно, поширюватись із різною швидкістю та породжувати нові негативні тенденції у діяльності підприємства, тому чим раніше будуть розроблені та реалізовані антикризові дії, тим більшими будуть шанси у підприємства ліквідувати кризу з найменшими негативними наслідками;
  - ✦ *мотивації* – мотивація працівників у матеріальній чи моральній формі, сприятиме більш інтенсивному та ефективному виконанню завдань антикризового управління, і, відповідно, досягненню його цілей [4].

ВИСНОВКИ

Антикризове фінансове управління підприємством є комплексною та багатоаспектною економічною категорією. Проведене дослідження сутності та змісту структурних елементів, функцій та принципів формує теоретичне підґрунтя антикризового фінансового управління підприємством, практична реалізація якого повинна забезпечити стійке та гармонійне зростання національної економіки на основі оздоровлення діяльності суб'єктів господарювання як базової її ланки. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Аносов В. М.** Антикризисный финансовый менеджмент : учеб.-метод. пособие / Г. Е. Кобринский, В. М. Аносов. – Минск : БГЭУ, 2009. – 200 с.
2. **Біловол Р. І.** Методологічні підходи до розробки концепції антикризового управління підприємством / Р. І. Біловол // *Регіональні перспективи*. – 2003. – № 7-8 (32-33). – С. 60 – 63.
3. **Бланк І. А.** Антикризисное финансовое управление предприятием / И. А. Бланк. – Киев : Эльга, Ника-Центр, 2006. – 672 с.
4. **Букреев А. М.** Экономический механизм антикризисного управления предприятием: монография / [А. М. Букреев, К. И. Кремер, О. Е. Дударев и др.]. – Воронеж : Научная книга, 2007. – 232 с.
5. **Кузьмін О. Є.** Теоретичні та прикладні засади менеджменту : навч. посіб. – 2-е вид. доп. і перероб. / О. Є. Кузьмін, О. Б. Мельник. – Львів : Національний університет «Львівська політехніка», «Інтелект-Захід», 2003. – 352 с.
6. **Лігоненко Л. О.** Антикризове управління підприємством: теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій : монографія / Л. О. Лігоненко. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2001. – 580 с.
7. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua
8. **Панарчук С. В.** Елементи системи антикризового управління машинобудівним підприємством / С. В. Панарчук, І. І. Топій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=336>
9. **Потьомкін А.** Замість відновлення платоспроможності боржники надають перевагу затягуванню справ і банкрутству [Електронний ресурс] / А. Потьомкін // *Закон і бізнес*. – 2013. – № 20 (1110). – Режим доступу : http://zib.com.ua/ua/16014-zamist_vidnovlennya_platospromozhnosti_borzhniki_nadayut_per.html
10. **Селюченко Н. Є.** Антикризове фінансове управління на підприємстві : навч. Посіб. / Н. Є. Селюченко, О. В. Козик. – Київ : УБС НБУ, 2007. – 222 с.
11. **Терещенко О. О.** Антикризове управління фінансами підприємств : автореф. дис.-др-а екон. наук: 08.04.01 / О. О. Терещенко ; Київ. нац. екон. ун-т. – К. : КНЕУ, 2005. – 34 с.
12. **Штангрет А. М.** Антикризове управління підприємством : навч. посіб / А. М. Штангрет, О. І. Копилюк. – К. : Знання, 2007. – 335 с.

REFERENCES

- Bilovol, R. I. "Metodologichni pidkhody do rozrobky kontseptsii antykrizovoho upravlinnia pidpriemstvom" [Methodological approaches to the development of the concept of crisis management]. *Rehionalni perspektivy*, no. 7-8 (32-33) (2003): 60-63.
- Blank, I. A. *Antikrizisnoe finansovoe upravlenie predpriatiem* [Crisis financial management enterprise]. Kiev: Elga; Nika-Tsentr, 2006.
- Bukreev, A. M., Kremer, K. I., and Dudarev, O. E. *Ekonomicheskii mekhanizm antikrizisnogo upravleniia predpriatiem* [Economic crisis management mechanism now]. Voronezh: Nauchnaia kniga, 2007.
- Kobrin'skiy, G. E., and Anosov, V. M. *Antikrizisnyy finansovyy menedzhment* [Anti-crisis financial management]. Minsk: BGEU, 2009.
- Kuzmin, O. Ie., and Melnyk, O. B. *Teoretychni ta prykladni zasady menedzhmentu* [Theoretical and applied principles of management]. Lviv: Lvivska politekhnika; Intelekt-Zakhid, 2003.
- Lihonenko, L. O. *Antykrizove upravlinnia pidpriemstvom: teoretyko-metodologichni zasady ta praktychnyi instrumentarii* [Crisis management now: theoretical and methodological principles and practical tools]. Kyiv: KNTU, 2001.
- Oftsiyniyi sait Derzhavnoho komitetu statystyky Ukrainy. www.ukrstat.gov.ua

Panarchuk, S. V., and Topii, I. I. "Elementy systemy antykrizovoho upravlinnia mashynobudivnym pidpriemstvom" [Elements of crisis management engineering enterprise]. <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=336>

Potyomkin, A. "Zamist vidnovlennia platospromozhnosti borzhnyky nadaiut perevahu zatiahuvanniu sprav i bankrutstvu" [Instead of restoring the solvency of the debtors prefer protraction and bankruptcy cases]. http://zib.com.ua/ua/16014-zamist_vidnovlennia_platospromozhnosti_borzhniki_nadayut_per.html

Seliuchenko, N. Ie., and Kozyk, O. V. *Antykrizove finansove upravlinnia na pidpriemstvi* [Crisis financial management in the enterprise]. Kyiv: UBS NBU, 2007.

Shtanhret, A. M., and Kopyliuk, O. I. *Antykrizove upravlinnia pidpriemstvom* [Crisis management]. Kyiv: Znannia, 2007.

Tereshchenko, O. O. "Antykrizove upravlinnia finansamy pidpriemstv" [Crisis management finance companies]. *Avtoref. dys. ... d-ra ekon. nauk: 08.04.01*, 2005.

УДК 338.5:330.31

ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ МІНІМІЗАЦІЇ ІММОБІЛІЗОВАНИХ КОШТІВ, ВКЛАДЕНИХ У МАТЕРІАЛИ МАШИНОБУДІВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

© 2014 БОЙКО В. В., БУДИНСЬКА О. Ю.

УДК 338.5:330.31

Бойко В. В., Будинська О. Ю. Економічне обґрунтування мінімізації іммобілізованих коштів, вкладених у матеріали машинобудівного підприємства

Удосконалено механізм мінімізації іммобілізованих коштів, вкладених у матеріали підприємства. Оптимізація названого механізму досягається зменшенням різниці між нормованими (або авансованими) і фактичними коштами, вкладеними в матеріали, з урахуванням їх диференціювання та інтегрування впродовж операційного циклу підприємства. Науково обґрунтовано необхідність дослідження іммобілізованих коштів, вкладених у матеріали, щодо їх можливої мінімізації. Запропоновано методологію визначення коефіцієнтів впливу мінімізації коштів, вкладених у матеріали, на зміну рівня їх іммобілізації та абсолютного вивільнення. Оцінено можливість використання запропонованих коефіцієнтів як до відносних, так і до абсолютних показників іммобілізації коштів, вкладених у матеріали. Економічно обґрунтовано розрахунок матриці мінімізації іммобілізованих коштів, вкладених у матеріали, та її практичне застосування на машинобудівних підприємствах. Наголошено, що наведена методологія розрахунку вищезазначених коефіцієнтів і матриці мінімізації іммобілізованих коштів, вкладених у матеріали, дозволяє машинобудівному підприємству залежно від конкретних техніко-економічних умов господарювання визначити можливе вивільнення задіяних грошових коштів.

Ключові слова: кошти, вкладені в матеріали; іммобілізація; мінімізація; відтворення; вивільнення.

Табл.: 1. **Формул:** 20. **Бібл.:** 8.

Бойко Валентина Володимирівна – кандидат технічних наук, доцент, професор, кафедра менеджменту виробничої сфери, Національний гірничий університет (пр. К. Маркса, 19, Дніпропетровськ, 49027, Україна)

E-mail: professor.Bojko@gmail.com

Будинська Ольга Юріївна – асистент, кафедра менеджменту виробничої сфери, Національний гірничий університет (пр. К. Маркса, 19, Дніпропетровськ, 49027, Україна)

E-mail: olja.bud@mail.ru

УДК 338.5:330.31

UDC 338.5:330.31

Бойко В. В., Будинская О. Ю. Экономическое обоснование минимизации иммобилизованных средств, вложенных в материалы машиностроительного предприятия

Усовершенствован механизм минимизации иммобилизованных средств, вложенных в материалы предприятия. Оптимизация названного механизма достигается уменьшением разницы между нормированными (или авансированными) и фактическими средствами, вложенными в материалы, с учетом их дифференцирования и интегрирования в течение операционного цикла предприятия. Научно обоснована необходимость исследования иммобилизованных средств, вложенных в материалы, для их возможной минимизации. Предложена методология определения коэффициентов влияния минимизации средств, вложенных в материалы, на изменение уровня их иммобилизации и абсолютного высвобождения. Оценена возможность использования предложенных коэффициентов как в относительных, так и в абсолютных показателей иммобилизации средств, вложенных в материалы. Экономически обоснован расчет матрицы минимизации иммобилизованных средств, вложенных в материалы, и ее практическое применение на машиностроительных предприятиях. Отмечено, что приведенная методология расчета вышеназванных коэффициентов и матрицы минимизации иммобилизованных средств, вложенных в материалы, позволяет машиностроительному предприятию в зависимости от конкретных технико-экономических условий хозяйствования определять возможное высвобождение задействованных денежных средств.

Ключевые слова: средства, вложенные в материалы; иммобилизация, минимизация; воспроизводство; высвобождение.

Табл.: 1. **Формул:** 20. **Библ.:** 8.

Бойко Валентина Владимировна – кандидат технических наук, доцент, профессор, кафедра менеджмента производственной сферы, Национальный горный университет (пр. К. Маркса, 19, Днепропетровск, 49027, Украина)

E-mail: professor.Bojko@gmail.com

Будинская Ольга Юрьевна – асистент, кафедра менеджмента производственной сферы, Национальный горный университет (пр. К. Маркса, 19, Днепропетровск, 49027, Украина)

E-mail: olja.bud@mail.ru

Bojko V. V., Budynska O. Y. Economic Justification of Minimisation of Immobilisation Funds Invested Into Engineering Enterprise Materials

The article improves the mechanism of minimisation of immobilisation funds invested into enterprise materials. Optimisation of this mechanism is achieved through reduction of the difference between fixed (or advanced) and actual funds, invested into materials, with consideration of their differentiation and integration in the course of the enterprise operation cycle. The article justifies the necessity of study of immobilisation funds, invested into materials, for their possible minimisation. It offers methods of calculation of ratios of influence of minimisation of funds, invested into materials, upon alteration of the level of their immobilisation and absolute disengagement. It assesses the possibility of use of the proposed ratios both in relative and absolute indicators of immobilisation funds, invested into materials. It shows calculation of the matrix of minimisation of immobilisation funds, invested into materials, and its practical application at engineering enterprises. It underlines that the proposed methodology of calculation of the above said ratios and matrix of minimisation of immobilisation funds, invested into materials, allows determination of possible disengagement of the engaged money funds by an engineering enterprise depending on specific technical and economic conditions.

Key words: investments into materials, immobilisation, minimisation, reproduction, disengagement.

Tabl.: 1. **Formulae:** 20. **Bibl.:** 8.

Bojko Valentyna V. – Candidate of Sciences (Engineering), Associate Professor, Professor, Department of Management of the production sphere, National Mining University (pr. K. Marksa, 19, Dnipropetrovsk, 49027, Ukraine)

E-mail: professor.Bojko@gmail.com

Budynska Olha Yu. – Assistant, Department of Management of the production sphere, National Mining University (pr. K. Marksa, 19, Dnipropetrovsk, 49027, Ukraine)

E-mail: olja.bud@mail.ru